

סקר ציפיות בתעשייה

לחודשים יולי – ספטמבר 2024

התאחדות
התעשיינים
בישראל

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

על בסיס תשובותיהן של 108 חברות תעשייתיות שענו על הסקר מאמצע יוני 2024 ועד תחילת יולי 2024.

תקציר מנהלים

תחזית לרבעון השלישי של 2024:

34% חוזים עליה (מאזן נטו משוקלל חזוי² של 0.7%)

29% צופים עליה (מאזן נטו משוקלל חזוי של 8%)

33% צופים עליה (מאזן נטו משוקלל חזוי של 0.5%)

28% צופים ירידה (מאזן נטו משוקלל חזוי של -9.2%)

26% צופים עליה (מאזן נטו משוקלל חזוי של 7%)

צפי להתרחבות בתפוקה, מועסקים ובהשקעות

ברבעון השני של 2024:

29% דיווחו על ירידה (מאזן נטו משוקלל¹ -5%)

33% דיווחו על ירידה (מאזן נטו משוקלל -8%)

30% דיווחו על ירידה (מאזן נטו משוקלל של -4%)

29% דיווחו על ירידה (מאזן נטו משוקלל של -3%)

20% דיווחו על ירידה (מאזן נטו משוקלל של -3%)

התרחבות בתפוקה, מועסקים והשקעות

תפוקה

מועסקים

מכירות לשוק המקומי

משלוחי יצוא

השקעות

פעילות רב לאומית בחו"ל

קבלת אשראי חדש

29% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים גדולים

שינוי של 5.5% במדד לעומת הרבעון הקודם

שמירת מסגרת אשראי קיימת

29% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים קטנים ובינוניים

שינוי של 4.6% במדד לעומת הרבעון הקודם

אגף כלכלה

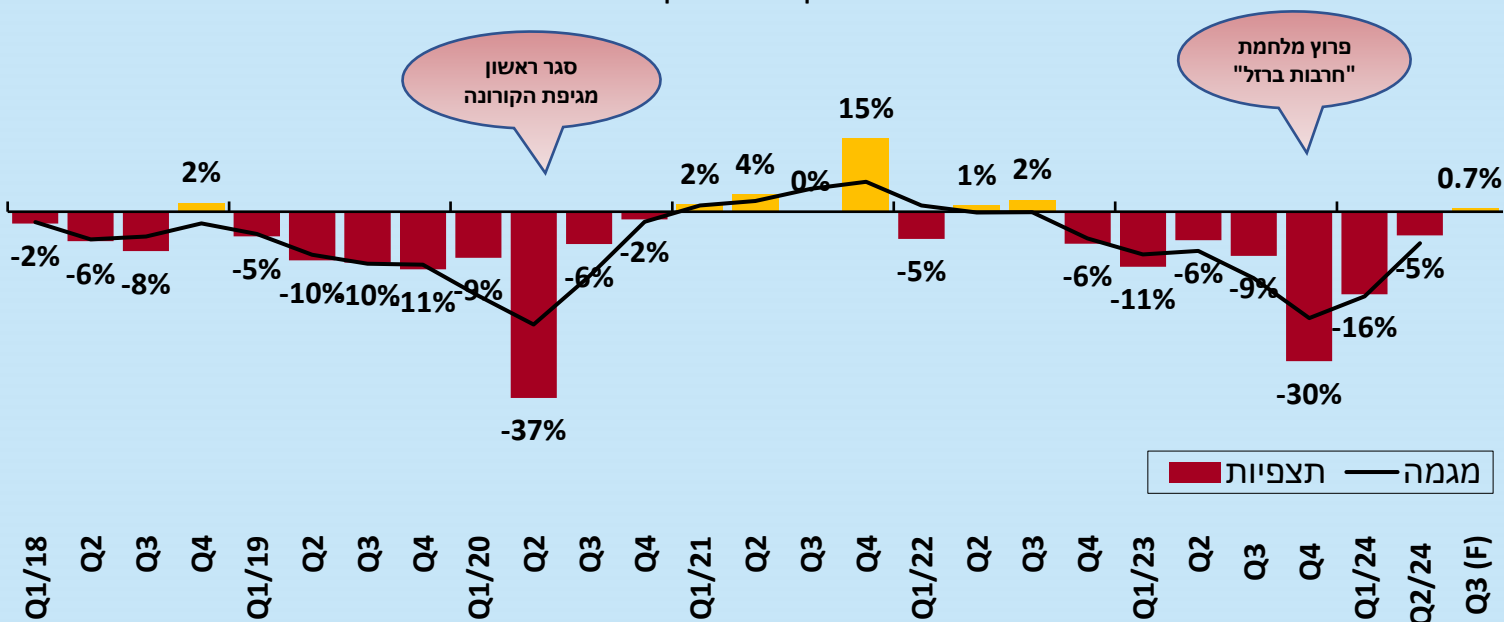
המחלקה למחקר כלכלי

[1] מאזן נטו משוקלל = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

[2] מאזן נטו משוקלל חזוי, מנוכה מקדם ההטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2010-2019) בין תחזיות התעשיינים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם ההטייה בנספח מתודולוגי.

תפוקת התעשייה

תפוקת התעשייה, 2018-2024
מאזן נטו משוקלל

■ 29% דיווחו על ירידה בייצור, 24% על עלייה בייצור, ו-47% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

■ ברבעון השני של 2024 נרשמה נסיגה נוספת בתפוקת התעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו משוקלל¹ שלילי של כ-5%, זאת על רקע מלחמת חרבות ברזל וההשלכות הנלוות לכך (גיוס נרחב למילואים, עיכובי משלוחים, פינוי מפונים מקווי העימות וכו'). מגמה זו היא המשך של הרבעון הקודם בו התעשיינים דיווחו על מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-16%.

■ כמו כן, חלה נסיגה בניצולת הציוד בתעשייה: מאזן נטו משוקלל¹ שלילי של כ-5%, זאת לאחר התכווצות של כ-7% במאזן נטו משוקלל בסקר הקודם. מנגד, דווח על התרחבות במלאי המוצרים המוגמרים עם מאזן נטו משוקלל¹ חיובי של כ-0.6%; ועליה במלאי חומרי הגלם עם מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-1.9%.

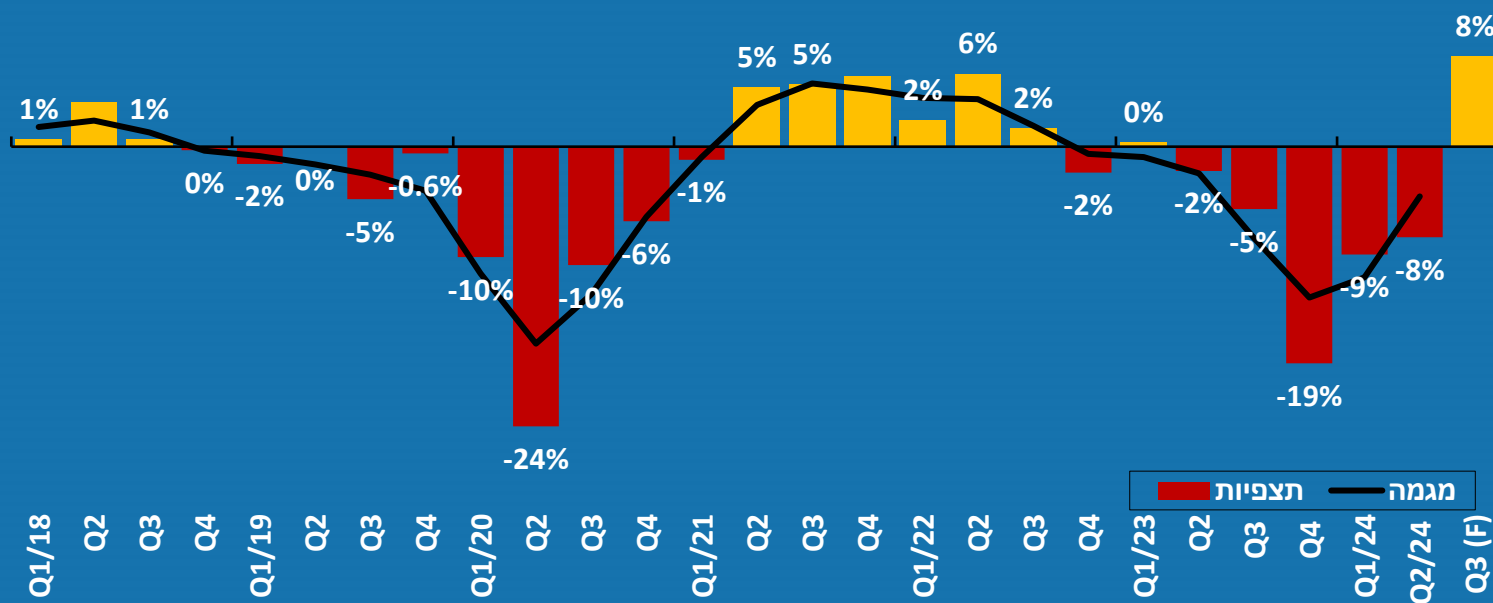
■ לקראת הרבעון השלישי של 2024 התעשיינים אופטימיים, וחוזים עליה בתפוקתם: מאזן נטו משוקלל חזוי² חיובי של כ-0.7%.

[1] מאזן נטו משוקלל = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

[2] מאזן נטו משוקלל חזוי, מנוכה מקדם ההטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2010-2019) בין תחזיות התעשיינים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם ההטייה בנספח מתודולוגי.

מועסקים בתעשייה

מועסקים בתעשייה, 2018-2024
מאזן נטו משוקלל

- 33% דיווחו על ירידה במועסקים, כ-20% על עלייה, וכ-47% נוספים דיווחו כי אין שינוי.
- ברבעון השני של 2024 מספר המועסקים בתעשייה ירד: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-8%*.
- במקביל, הקושי בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה נמשך: אחוז התעשיינים המדווחים על קושי ברבעון השני של 2024 עמד על כ-83%, בהמשך לשיעור של כ-86% ברבעון הראשון של 2024.
- להערכת התעשיינים, ברבעון השלישי של 2024 צפויה התחדשות הצמיחה במצבת העובדים בתעשייה: מאזן נטו משוקלל חיובי חזוי של כ-8%.

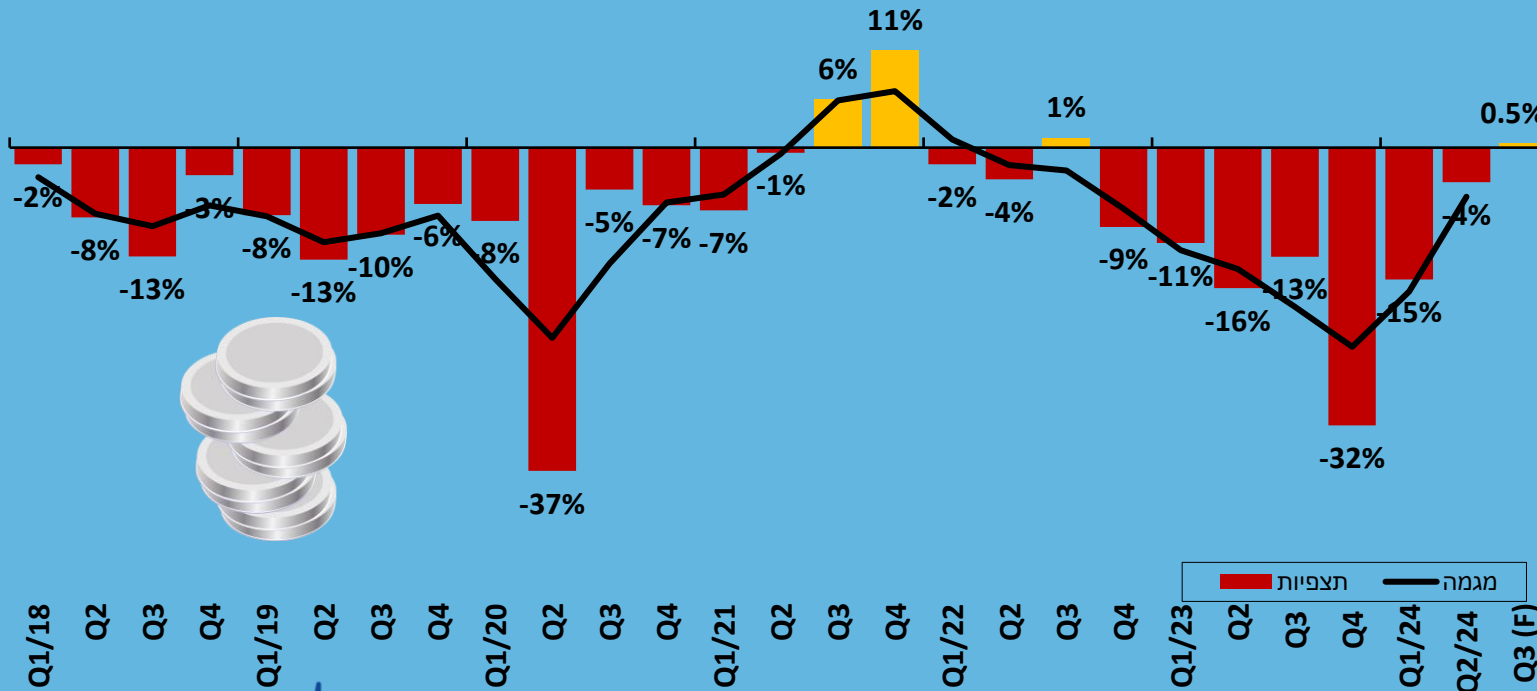

אגף כלכלה
המחלקה למחקר כלכלי

*חשוב לציין כי נוסח השאלה בסקר הוא כלהלן "מה הייתה המגמה במפעלך בשלושת החודשים האחרונים, לעומת שלושת החודשים שקדמו להם – מספר מועסקים". יתכן והירידה במספר העובדים משקללת בתוכה את הירידה בכח אדם שחשבו המעסיקים נוכח הגיוס הנרחב למילואים.

מכירות לשוק המקומי

מכירות לשוק המקומי, 2018-2024
מאזן נטו משוקלל

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

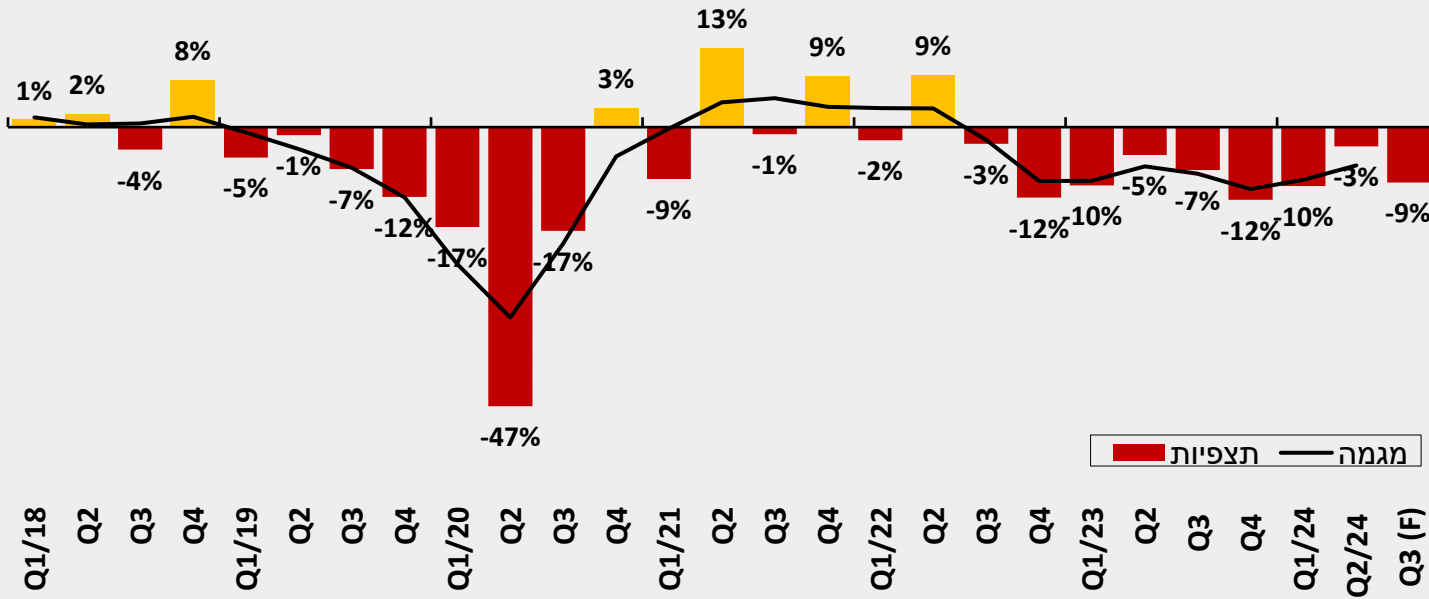
- בסך הכל, כ-30% דיווחו על ירידה במכירות לשוק המקומי, לעומת 29% שדיווחו על עליה, 41% נוספים דיווחו שאין שינוי.

- ברבעון השני של 2024 חלה נסיגה במכירות התעשייה לשוק המקומי: מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-4%, זאת על רקע הירידה בביקוש בשוק המקומי עקב המלחמה (זאת על אף ההתאוששות וכניסה לשגרת מלחמה). תמונה דומה עולה גם ממדד מנהלי הרכש ומסקירות בנק ישראל.

- לרבעון השלישי של 2024 צופים התעשיינים התחדשות הצמיחה במכירות לשוק המקומי: מאזן נטו משוקלל חזוי חיובי של כ-0.5%.

משלוחי יצוא

משלוחי יצוא, 2018-2024
מאזן נטו משוקלל

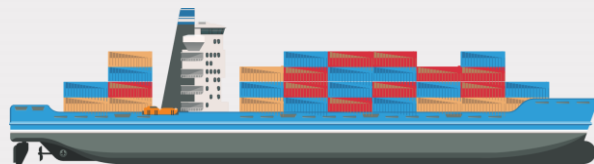
- בסך הכל, 29% דיווחו על ירידה במשלוחי יצוא, 23% על עליה, 48% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השני של 2024 נמשכה הנסיגה ביצוא, תוך האטה בקצב: מאזן נטו משוקלל שלילי של 3%, לאחר מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-10% ברבעון הראשון של 2024.

- המשך הנסיגה ברווחיות היצוא: מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-10% ברווחיות היצוא, בהמשך למאזן נטו משוקלל שלילי של כ-11% ברבעון הקודם.

- לרבעון השלישי של 2024 צופים התעשיינים המשך הירידה במשלוחי היצוא: מאזן נטו משוקלל שלילי חזוי של כ-9%. זאת בכל הנראה על רקע הפסקת יחסי הסחר עם טורקיה.

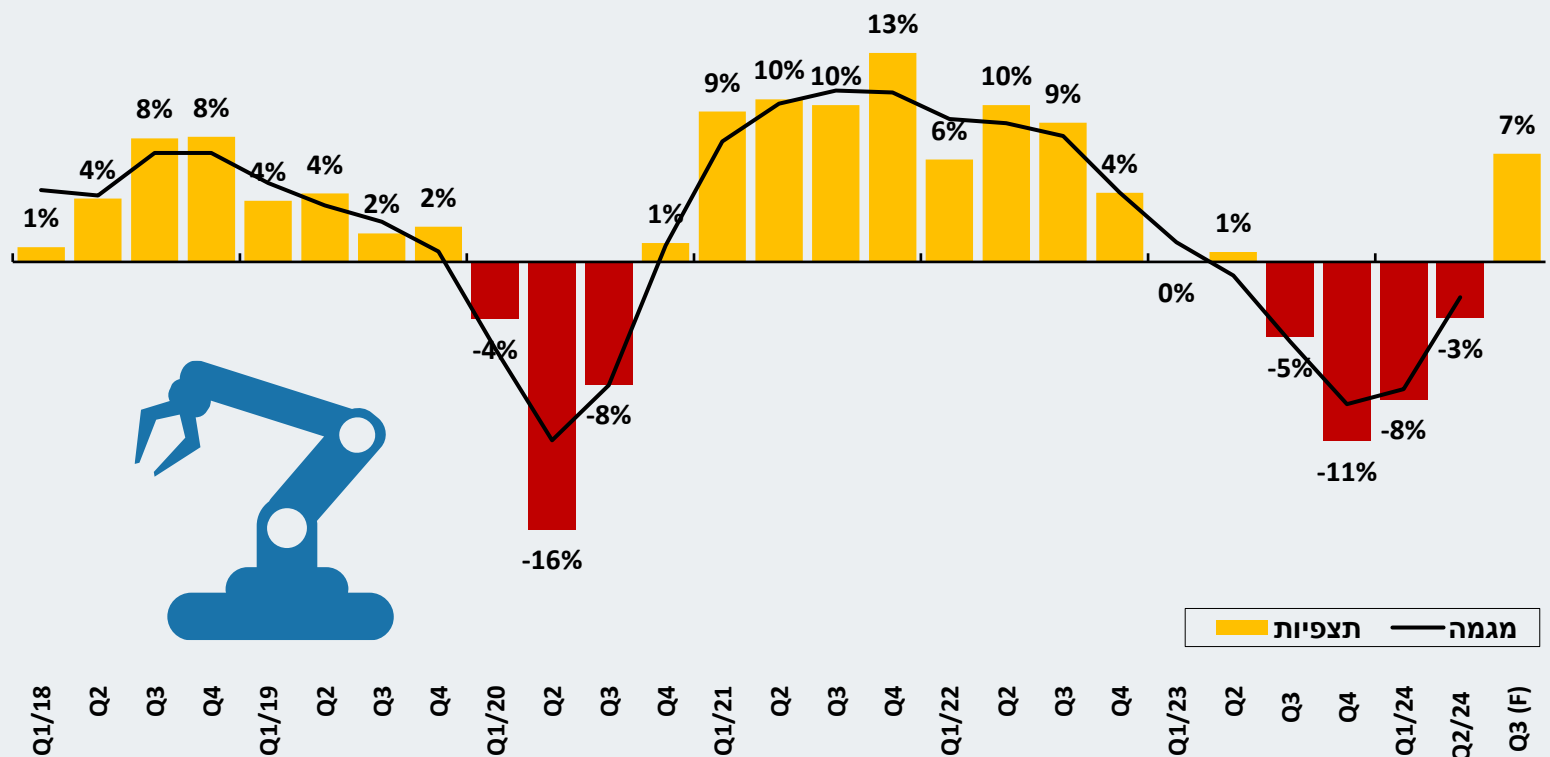
- הגורמים העיקריים שבלמו את צמיחת היצוא לפי דירוג היצואנים הם: קשיי שיווק וחדירה לשווקים, מחירים בינלאומיים, עלויות ייצור מקומיות, ביקושים עולמיים, ופריון העבודה.

השקעות בתעשייה

השקעות בתעשייה, 2018-2024

מאזן נטו משוקלל

- בסך הכל, כ-20% דיווחו על ירידה בהשקעות בתעשייה, אך מתוכם 14% דיווחו על ירידה משמעותית. לעומת זאת, כ-21% דיווחו על עליה, אך רק כ-6% מתוכם דיווחו על עליה משמעותית. כ-59% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השני של 2024 חלה ירידה בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים: מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-3%.

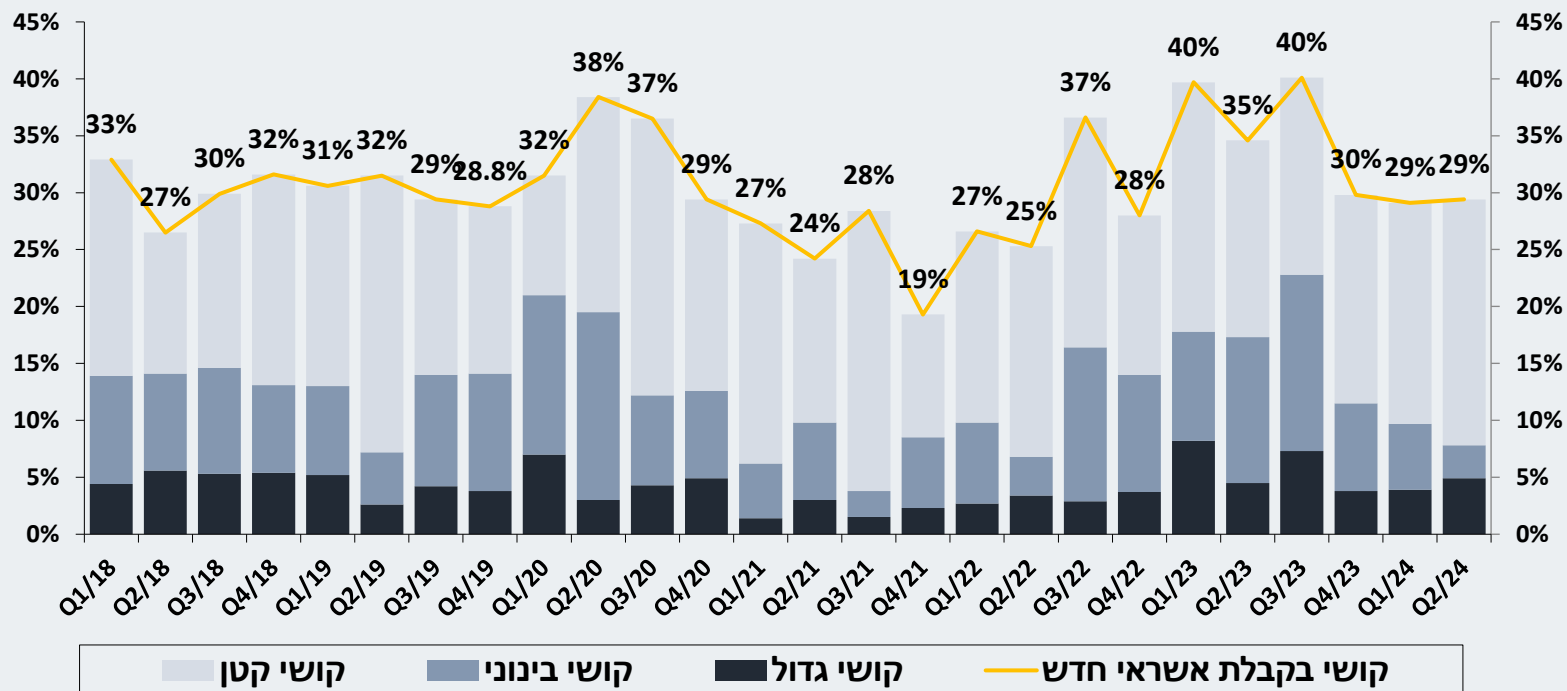
- דיווחי התעשיינים מצביעים על עלייה בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-8% בתקופה הנסקרת, זאת בהמשך לעלייה בסקר הקודם, בו נרשמה עליה של כ-13%, זאת על רקע עליות הריבית בארץ ובעולם.

- לרבעון השלישי של שנת 2024 צופים התעשיינים היפוך מגמה ועליה בהשקעות התעשייה: מאזן נטו משוקלל חזוי של כ-7%, זאת על אף צפי התעשיינים להמשך עלייה בהוצאות המימון הריאליות עם מאזן נטו משוקלל חזוי חיובי של כ-9%.

אשראי בתעשייה

קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת
(שיעור התעשיינים המדווחים על קושי, סקר ציפיות בתעשייה)

- ברבעון השני של 2024 שיעור המדווחים על קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת* עמד על 29% מהתעשיינים, זאת לאחר שיעור זהה שדיווחו על כך ברבעון הראשון של השנה. ניכר כי מאז פרוץ המלחמה חלה ירידה מסוימת בקושי, זאת לאחר מגמת עליה שהחלה ברבעון האחרון של 2021 אשר נמשכה עד לרבעון השלישי של 2023.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בשמירה על מסגרת אשראי קיימת**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 41% ברבעון האחרון של השנה, זאת לאחר שיעור של 38% ברבעון הראשון של השנה.

התאחדות
התעשיינים
בישראל

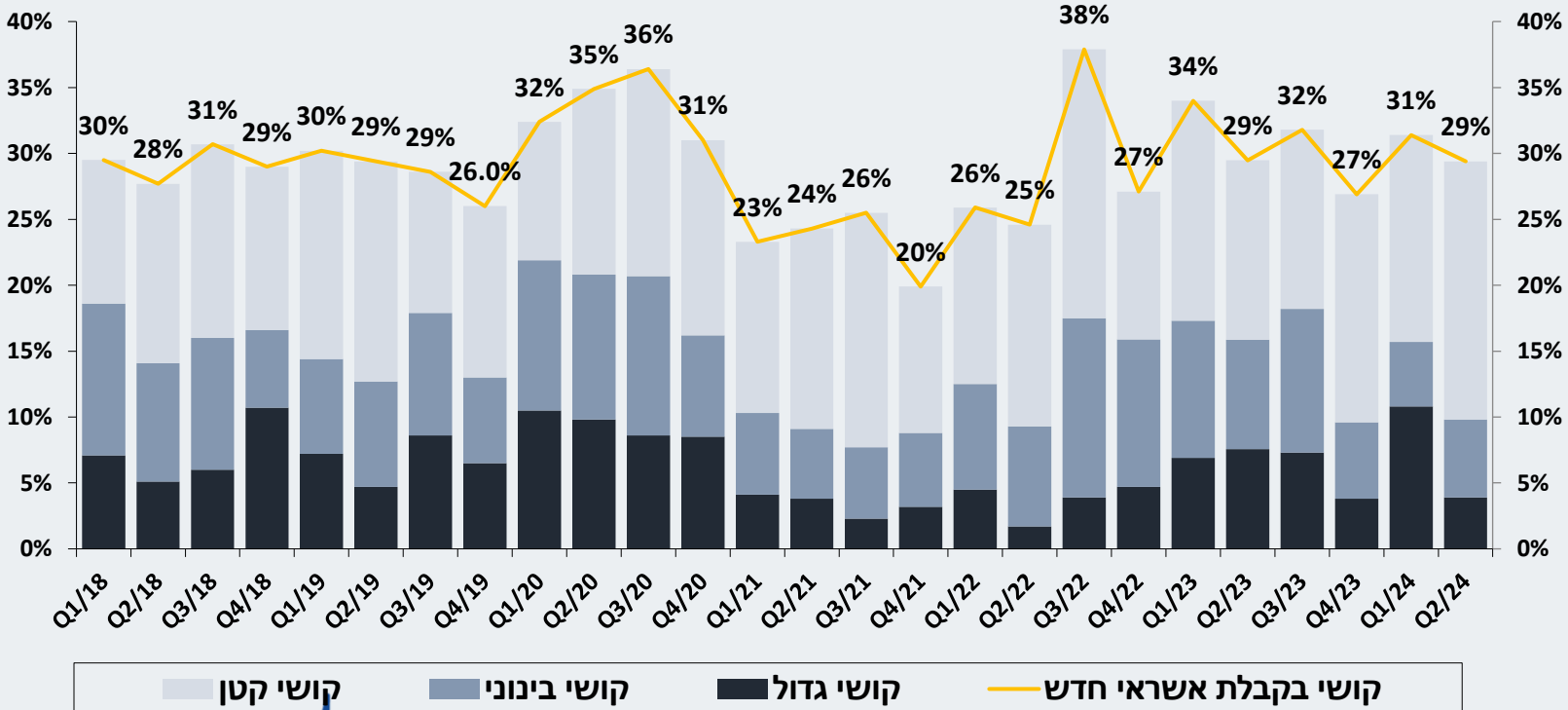
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

התעשיינים נשאלו האם יש להם קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת, כאשר היה ניתן לבחור מבין התשובות הבאות: קושי גדול, קושי בינוני, קושי קטן, אין קושי ואין צורך. * אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך העונים על השאלה. ** אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך התעשיינים שדיווחו שיש צורך בשמירה על מסגרת אשראי.

אשראי בתעשייה

קושי בקבלת אשראי חדש
(שיעור התעשיינים המדווחים על קושי, סקר ציפיות בתעשייה)

- ברבעון השני של 2024 נמשך הקושי בקבלת אשראי חדש: 29% מהתעשיינים דיווחו על קושי בשמירה על קבלת אשראי חדש*, זאת לאחר שיעור של 31% שדיווחו על כך ברבעון הראשון של 2024.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בקבלת אשראי חדש**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 47% ברבעון השני של השנה, זאת לאחר שיעור של 50% ברבעון הראשון של 2024.

אגף כלכלה

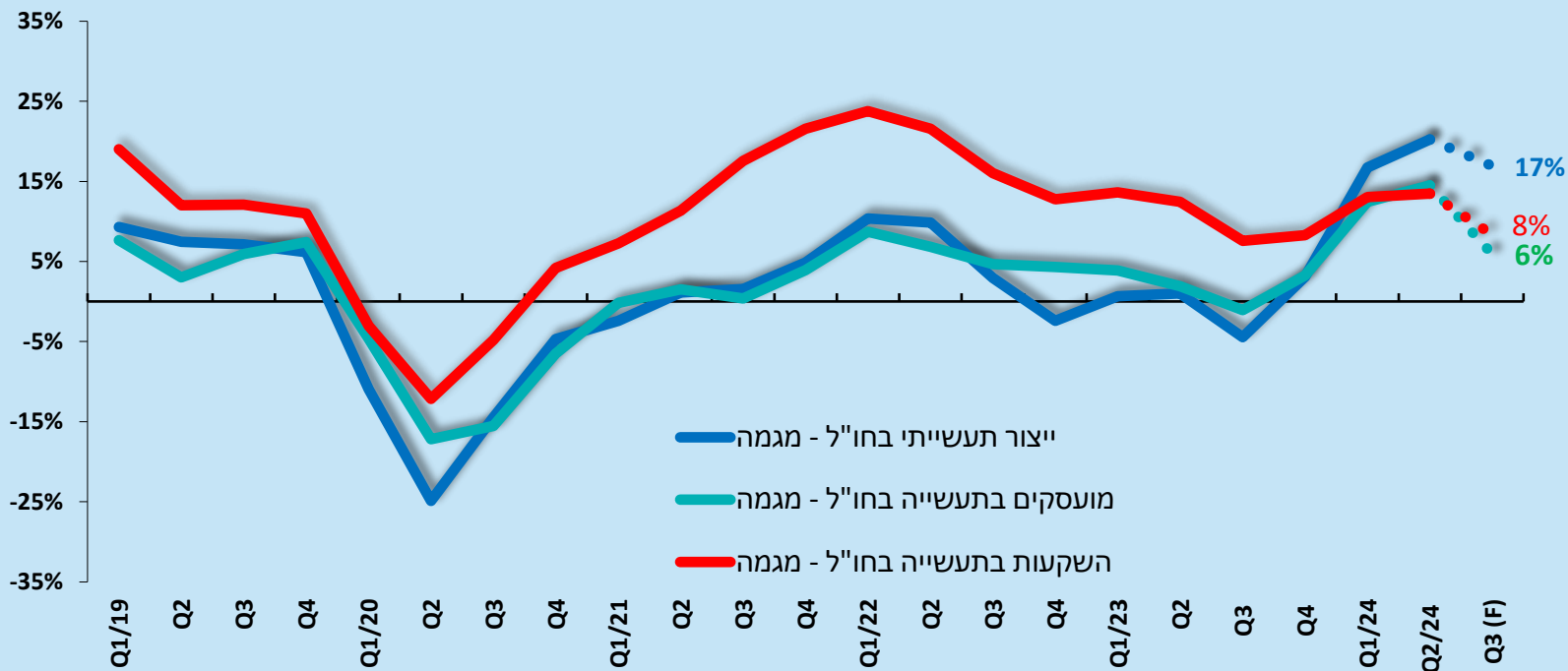
המחלקה למחקר כלכלי

התעשיינים נשאלו האם יש להם קושי בקבלת אשראי חדש, כאשר היה ניתן לבחור מבין התשובות הבאות: קושי גדול, קושי בינוני, קושי קטן, אין קושי ואין צורך. * אחוז התעשיינים שסימנו קושי בקבלת אשראי חדש מסך העונים על השאלה. ** אחוז התעשיינים שסימנו קושי בקבלת אשראי חדש מסך התעשיינים שדיווחו שיש צורך בקבלת אשראי חדש.

הפעילות הרב לאומית

הפעילות הרב לאומית בחו"ל, 2019-2023
מאזן נטו משוקלל

- ברבעון השני של 2024 חלה צמיחה בתפוקת המפעלים בחו"ל: מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-22%, זאת לאחר מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-20% ברבעון הראשון של 2024.

- במקביל, נרשמה עלייה במצבת העובדים בחו"ל: מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-19% ברבעון השני של 2024, זאת לאחר צמיחה של 14% ברבעון הקודם.

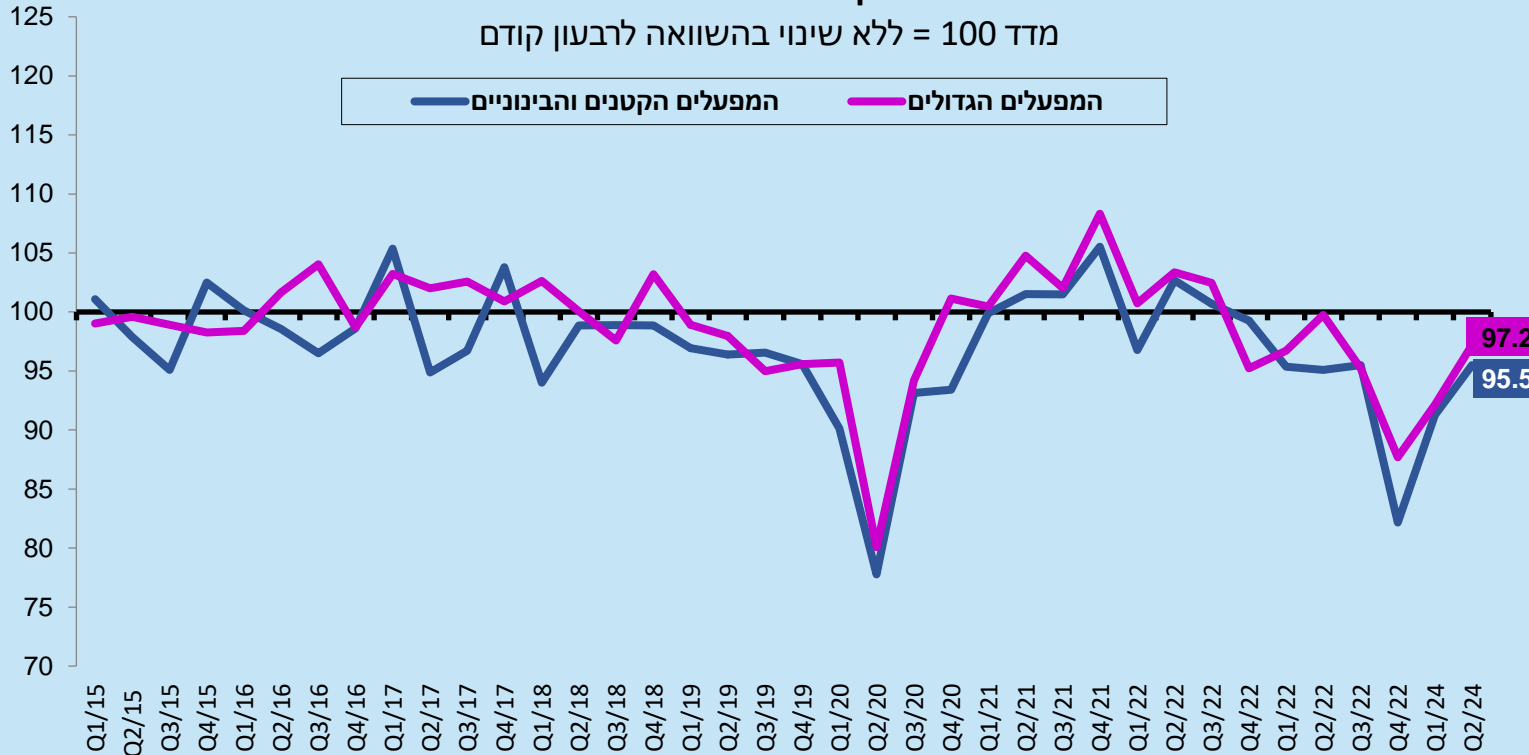
- גם ברכיב השקעות המפעלים בחו"ל, חלה צמיחה, תוך האצה בקצב: מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-16% נרשם ברבעון הראשון של 2024, לאחר מאזן נטו משוקלל חיובי בשיעור של כ-14% ברבעון הקודם.

- לרבעון השלישי של 2024 צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות המשך צמיחה תוך האטה בקצב בפעילותן בחו"ל: במועסקים מאזן נטו משוקלל חזוי חיובי של כ-6%, בהשקעות מאזן נטו משוקלל חיובי חזוי של כ-8%, ובתפוקה מאזן נטו משוקלל חזוי חיובי של כ-17%.

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים

התפתחות מדד המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים
מדד 100 = ללא שינוי בהשוואה לרבעון קודם

ברבעון השני של 2024 מדד המפעלים הקטנים והבינוניים הגיע לרמה של 95.5 נקודות, שינוי של כ-4.6% לעומת הרבעון הקודם. בבחינת רכיבי המדד עולה כי מרבית רכיביו רשמו התכווצות, לרוב תוך האטה בקצב ביחס לרבעון הקודם: מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-11% בתפוקה, של כ-7% במועסקים, ושל כ-5% בהשקעות. רכיב משלוחי היצוא רשם התרחבות עם מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-9%, זאת לראשונה מזה שנתיים.

בבחינת מדד המפעלים הגדולים, המדד עלה בכ-5.5% לעומת מדד הסקר הקודם, והמדד עומד כרגע על 97.2 נקודות. בבחינת רכיבי המדד עולה כי מרבית רכיביו רשמו נסיגה. דווח על מאזן נטו משוקלל שלילי של כ-9% במועסקים, של כ-13% במשלוחי היצוא ושל כ-2% בהשקעות. לעומת זאת, רכיב התפוקה רשם התרחבות עם מאזן נטו משוקלל חיובי של כ-1%.

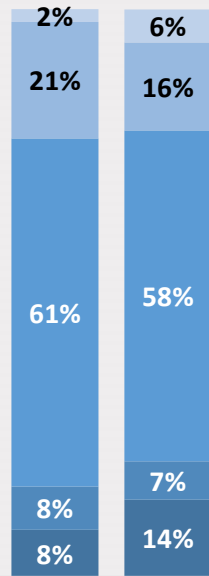
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

המדד המשוקלל המוצג בדו"ח זה, מחושב על ידי תשובות המשיבים באינדיקטורים תוצר, מועסקים, השקעות ויצוא. המשקולות שנקבעו לצורך חישוב המדד הינם תוצר (45%), מועסקים (35%), השקעות (10%) ויצוא (10%).

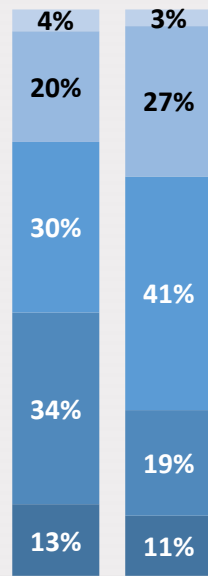
נספחים

התפלגות המשיבים בסקר ציפיות לפי אינדיקטורים עיקריים
השוואה רבעון שני 2024 לרבעון שני 2023

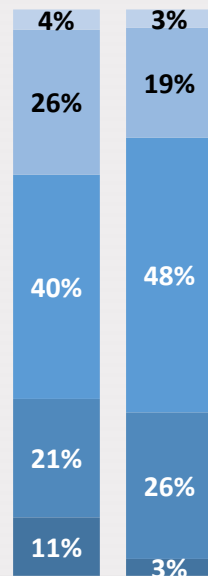
רבעון שני 2023
רבעון שני 2024

השקעות

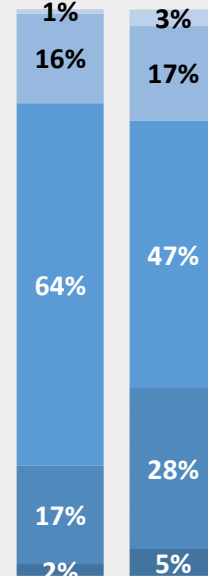
רבעון שני 2023
רבעון שני 2024

מכירות בשוק המקומי

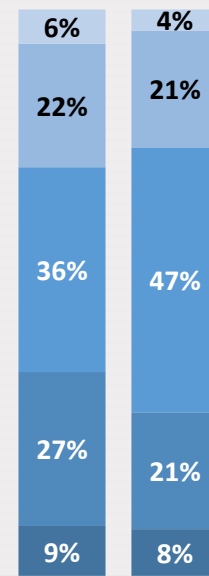
רבעון שני 2023
רבעון שני 2024

משלוחי יצוא

רבעון שני 2023
רבעון שני 2024

מועסקים

רבעון שני 2023
רבעון שני 2024

יצור

- עלייה ניכרת
- עלייה קטנה
- אין שינוי
- ירידה קטנה
- ירידה ניכרת

נספח מתודולוגי - מקדם ההטייה

מקדמי ההטייה, באחוזים

(מקדם חיובי = נטייה לאופטימיות יתר, מקדם שלילי = נטייה לפסימיות)

פרמטר	תפוקה	יצוא	שוק מקומי	מועסקים	השקעות
סה"כ תעשייה	5.4	4.9	4.8	-0.5	-0.7

החל משנת 2014 מבצע אגף המחקר הכלכלי ניכוי של מקדם ההטייה למאזני הנטו המתקבלים מתחזיות התעשיינים, זאת מאחר שבמשך תקופה ארוכה נמצאה הטייה של תחזיות התעשיינים בסקר הציפיות אל מול הדיווחים בפועל. לגבי רוב הפרמטרים, נמצאה הטייה זו חיובית, כלומר נטייה לאופטימיות יתר, ובמיעוטם נמצאה נטייה לפסימיות.

מקדם ההטייה - הפער הממוצע בעשור החולף³ שנמצא בין מאזן הנטו של תחזיות התעשיינים⁴ למאזן הנטו של דיווחיהם בפועל לאותו רבעון.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה
ellag@industry.org.il | 03-5198810

יעל גרטנר, כלכלנית המחלקה
yaelg@industry.org.il